

ΑΜΦΙΒΙΟΝ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΒΙΟΤΟΠΩΝ - ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ • ΤΕΥΧΟΣ 27 • ΔΡΧ. 400
ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1999

Χαρτογράφηση οικοτόπων

ΣΥΜΒΑΣΗ ΡΑΜΣΑΡ

Η 7η Διάσκεψη
των Συμβαλλόμενων Μερών
στην Κόστα-Ρίκα

NATURA 2000

ΤΑ ΣΤΕΝΑ ΝΕΣΤΟΥ

MedWet

Δεύτερη Συνάντηση
της Επιτροπής
Μεσογειακών Υγροτόπων

LIFE-Φύση 1999

Τα νέα χρηματοδοτούμενα
προγράμματα

Ολοκληρωμένη Διαχείριση
και Προστασία
Διασυνοριακών Υγροτόπων

Χαρτογράφηση Οικοτόπων

Τον Μάρτιο του τρέχοντος έτους ξεκίνησε το έργο "Αναγνώριση και περιγραφή των τύπων οικοτόπων σε περιοχές ενδιαφέροντος για τη διατήρηση της φύσης" (ή έργο χαρτογράφησης οικοτόπων όπως ονομάζεται). Το έργο αυτό περιλαμβάνεται στο Υποπρόγραμμα 3: "Προστασία Φυσικού Περιβάλλοντος", του Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιβάλλον (Μέτρο 3.3) και έχει διάρκεια δύο έτη.

Σκοπός του έργου είναι η αναγνώριση του συνόλου των τύπων φυσικών οικοτόπων (μονάδων βλάστησης) στις προτεινόμενες περιοχές του Επιστημονικού Καταλόγου του Δικτύου NATURA 2000 και η απεικόνισή τους σε ψηφιακή και γεωγραφική βάση δεδομένων.

Το έργο περιλαμβάνει την εκπόνηση πέντε υποέργων, τα οποία αφορούν την αναγνώριση και περιγραφή των τύπων οικοτόπων στις περιοχές των πέντε γεωγραφικών ενότητων της Ελλάδας.

Την ευθύνη για την εκπόνηση των υποέργων έχουν αναλάβει μελετητικά γραφεία, σε συνεργασία με επιστημονικές ομάδες πανεπιστημίων και ερευνητικών ιδρυμάτων της χώρας. Τα πανεπιστημιακά τμήματα που συμμετέχουν στο έργο είναι τα Τμήματα Βιολογίας των Πανεπιστημίων Θεσσαλονίκης, Αθηνών και Πάτρας, καθώς και το Τμήμα Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Τα ερευνητικά ιδρύματα τα οποία συμμετέχουν είναι το Εθνικό Κέντρο Θαλασσίων Ερευνών, το Ινστιτούτο Θαλάσσιας Βιολογίας

Κρήτης και το Εθνικό Ίδρυμα Αγροτικής Έρευνας. Το τελευταίο συμμετέχει με τα Ινστιτούτα Δασικών Ερευνών Θεσσαλονίκης και Αθηνών και με το Ινστιτούτο Αλιευτικών Ερευνών.

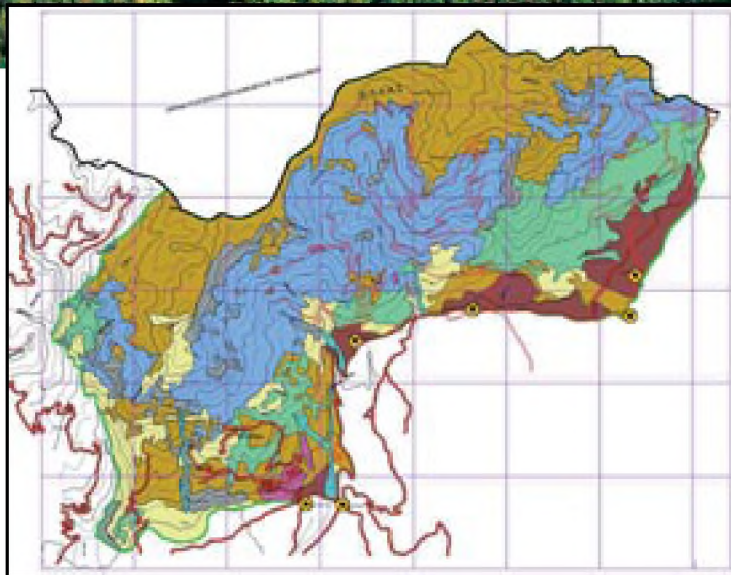
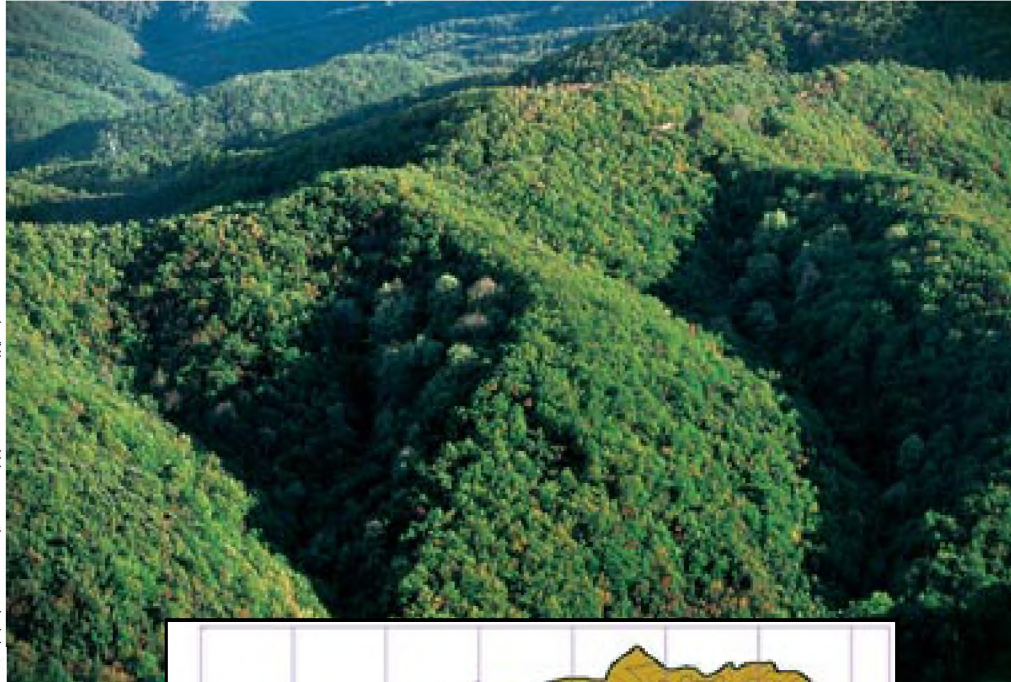
Τη διαχείριση και παρακολούθηση των υποέργων έχει αναλάβει το ΕΚΒΥ, το οποίο επιμελείται την ανάπτυξη και λειτουργία της ψηφιακής και γεωγραφικής βάσης δεδομένων, αναλύει ειδικά επιστημονικά ή νομικά θέματα που ενδεχομένως προκύπτουν και αξιολογεί τη συνολική πορεία του έργου.

Η αναγνώριση και περιγραφή των τύπων οικοτόπων πραγματοποιείται με εργασίες υπαίθρου και χρήση βιβλιογραφικών δεδομένων. Ο κάθε τύπος φυσικού οικοτόπου θα περιγραφεί λεπτομερειακά έως το επίπεδο της φυτοκοινωνίας. Μία ειδικά διαμορφωμένη βάση δεδομένων σε ένα

Γεωγραφικό Σύστημα Πληροφοριών θα χρησιμοποιηθεί για να προστεθούν οι νέες πληροφορίες στις ήδη υπάρχουσες, είτε για να τις εμπλουτίσουν είτε για να τις αντικαταστήσουν, αλλά και για να προσαρμοσθούν τα δεδομένα του CORINE-Land Cover που αφορούν την κάθε περιοχή. Μέσω των παραπάνω εργασιών δίνεται η δυνατότητα να δημιουργηθούν τα ψηφιακά υπόβαθρα των περιοχών ενδιαφέροντος, όπου μπορούν να αποδοθούν οι χωροδιατάξεις των τύπων οικοτόπων ακόμη και στο επίπεδο της φυτοκοινωνίας καθώς και η εξάπλωση των ειδών χλωρίδας. Σύμφωνα με μια πρώτη εκτίμηση ο αριθμός των τύπων οικοτόπων είναι περίπου 120 και οι φυτοκοινωνίες 530, αριθμός που ενδεχομένως θα αυξηθεί.

Μαρία Τσιαφούλη

Αποψη δρυοδάσους, Φωτ. Αρχείο ΕΚΒΥ / Έγχορμιον

Οι τύποι οικοτόπων της λίμνης Άγρια, Αρχείο ΕΚΒΥ

Σύμβαση Ραμσάρ

Η 7η Διάσκεψη των Συμβαλλομένων Μερών στην Κόστα-Ρίκα

Η 7η Διάσκεψη των Συμβαλλόμενων Μερών της Σύμβασης Ραμσάρ πραγματοποιήθηκε 10 με 18 Μαΐου 1999 στο Σαν Χοσέ, πρωτεύουσα της Κόστα Ρίκα. Στη διάσκεψη αυτή συμμετείχαν περισσότεροι από 750 εκπρόσωποι κυβερνήσεων και οργάνωσεων. Η Ελλάδα εκπροσωπήθηκε από υψηλά ιστάμενα στελέχη του ΥΠΕΧΩΔΕ και του Υπουργείου Εξωτερικών καθώς και από συμβουλευτική ομάδα ειδικών επιστημόνων.

Στα πλαίσια των εργασιών της διάσκεψης πραγματοποιήθηκαν πέντε Τεχνικές Συνεδρίες, οι οποίες αφορούσαν τα ύδατα, τον εθνικό σχεδιασμό για τη διατήρηση και τη συνετή χρήση των υγροτόπων, τη συμμετοχή των διαφόρων κοινωνικών ομάδων στη διατήρηση και προστασία των υγροτόπων, τα εργαλεία για την αξιολόγηση και την αναγνώριση υγροτοπικών αξιών καθώς και την περιφερειακή και διεθνή συνεργασία σε σχέση με τους υγροτόπους.

Ειδικότερα, τα σημεία τα οποία συζητήθηκαν και αναλύθηκαν κατά τις συνεδρίες αυτές, έχουν ως ακολούθως:

φωτ. Αρχείο ΕΚΕΥ / Μ. Αναγνωσταπούλου

Τεχνική Συνεδρία I: Η Σύμβαση Ραμσάρ και τα ύδατα

Κατά τη διάρκεια της σχετικής συνεδρίας για τα ύδατα τονίσθηκε η σημασία της διαχείρισης των ποτάμιων λεκανών απορροής, για την οικονομία και την ευημερία των ανθρώπινων πληθυσμών. Συζητήθηκαν οι προτεινόμενες οδηγίες που αφορούν τον τρόπο με τον οποίο η προστασία των υγροτόπων μπορεί να ενσωματωθεί στη διαχείριση των ποτάμιων λεκανών. Συγκεκριμένα προτάθηκαν οδηγίες για τα εξής θέματα:

- ολοκληρωμένη διαχείριση των ποτάμιων λεκανών,
- ανάπτυξη και ενίσχυση της πολιτικής και της νομοθεσίας για την ολοκληρωμένη διαχείριση των φυσικών πόρων,

- ίδρυση φορέων διαχείρισης ποτάμιων λεκανών και ενίσχυση της θεσμικής τους δύναμης,
- συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών, ενημέρωση και ευαισθητοποίηση,
- αξιολόγηση και ενίσχυση του ρόλου των υγροτόπων στη διαχείριση των υδάτων,
- προσδιορισμός των υφιστάμενων και μελλοντικών απαιτήσεων για νερό,
- ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων από τις χρήσεις γης και τα αναπτυξιακά έργα καθώς και από έργα ανάπτυξης υδατικών πόρων, στους υγροτόπους και τη βιοποικιλότητά τους,
- προστασία και αποκατάσταση των υγροτόπων και της βιοποικιλότητας αυτών,
- διαχείριση "κοινών" (σε έδαφος περισσότερων από μία χωρών) λεκανών και υγροτόπων και
- συνεργασία με άλλες Συμβάσεις, οργανισμούς και πρωτοβουλίες.

Τεχνική Συνεδρία II: Εθνικός σχεδιασμός για τη διατήρηση των υγροτόπων και τη συνετή χρήση τους

Στον χρόνο που μεσολάβησε από την 6η έως την 7η Διάσκεψη των Συμβαλλομένων Μερών, η Σύμβαση προχώρησε σε μια περισσότερο συστηματική προσέγγιση στην αναγνώριση υγροτόπων διεθνούς σημασίας και πρότεινε στρατηγικό πλαίσιο και οδηγίες για τη μελλοντική ανάπτυξη του Καταλόγου Υγροτόπων Διεθνούς Σημασίας. Οι οδηγίες αυτές προτρέπουν τα συμβαλλόμενα μέρη να αξιοποιήσουν την υπάρχουσα γνώση και εφιστούν την προσοχή σε διάφορα θέματα όπως η εξέταση των εθνικών σκοπών, ο ορισμός των υγροτόπων, των τύπων αυτών και των βιογεωγραφικών περιοχών, οι απογραφές υγροτόπων, οι διασυννοριακοί υγρότοποι, η εξέταση όλων των κριτηρίων ένταξης στον κατάλογο, η εξέταση πιθανής ένταξης μικρότερων σε έκταση υγροτόπων, η ένταξη των υγροτόπων στον Κατάλογο Ραμσάρ ανεξαρτήτως εάν υπάγονται σε κάποιο καθεστώς προστασίας, η οριοθέτηση υγροτόπων, τα συμπληρωματικά διεθνή πλαίσια προστασίας (άλλες συμβάσεις, πρωτόκολλα), κ.λπ.

Όσον αφορά τον σχεδιασμό ανάπτυξης και υλοποίησης εθνικών πολιτικών για τους υγροτόπους, η Σύμβαση προέβη στην πρόταση ειδικών οδηγιών για διάφορα βήματα που απαιτού-

νται να υλοποιηθούν, όπως:

- *Προετοιμασία του εδάφους για την πολιτική για τους υγροτόπους.* Ορισμοί, αναγκαιότητα, χρησιμότητα, σχέση πολιτικής με τη συνετή χρήση.
- *Ανάπτυξη εθνικής πολιτικής για τους υγροτόπους.* Ορισμός καθοδηγητικής επιτροπής, εθνικής επιτροπής για τους υγροτόπους, έναρξη εθνικού διαλόγου, τοπικές συναντήσεις εργασίας, καθορισμός ομάδας εργασίας, εξασφάλιση μελλοντικής υποστήριξης, χρονοδιάγραμμα, αποδοχή από την κυβέρνηση και ανακοίνωση.
- *Οργάνωση του κειμένου πολιτικής.* Διάρθρωση του περιεχομένου, αρχές και σκοποί, στρατηγικές υλοποίησης.
- *Υλοποίηση της πολιτικής.* Ορισμός υπευθύνων υλοποίησης, ανάπτυξη οδηγιών υλοποίησης, προσδιορισμός αναγκών (ως προς τη χρηματοδότηση, το νομικό πλαίσιο, τη διυπηρεσιακή εναρμόνιση, τον συντονισμό), ανάπτυξη σχεδίου υλοποίησης, εκπαίδευση, ανταλλαγή εμπειριών με άλλες χώρες, εγκαθίδρυση εθνικού προγράμματος παρακολούθησης.

Σχετικά με την αποκατάσταση των υγροτόπων ως στοιχείο του εθνικού σχεδιασμού για τη διατήρηση και συνετή χρήση, συζητήθηκαν θέματα όπως το ιστορικό της έννοιας της αποκατάστασης, η σχέση της έννοιας αυτής με τη Σύμβαση, οι δυνατότητες αναδημιουργίας χαμένων λειτουργιών και αξιών, η αναγκαιότητα απογραφής χαμένων και υποβαθμισμένων υγροτόπων, η προώθηση της αποκατάστασης και ανόρθωσης σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, τα κριτήρια επιλογής περιοχών προς αποκατάσταση και ανόρθωση, η ανάπτυξη στρατηγικών και σχεδίων δράσης και η ενσωμάτωση αυτών σε εθνικές και περιφερειακές πολιτικές, κ.λπ.

Τεχνική Συνεδρία III: Εμπλοκή των διαφόρων κοινωνικών ομάδων σε όλα τα επίπεδα διατήρησης και συνετής χρήσης των υγροτόπων

Η Σύμβαση Ραμσάρ τονίζει την ενεργό συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και στη διαχείριση των υγροτόπων. Η ιδέα εξελίχθηκε κατά την τρέχουσα δεκαετία, στο πλαίσιο της Σύμβασης. Αρχικά, υπήρξε η παραδοχή ότι οι τοπικές κοινωνίες έχουν ενδιαφέρον και ασκούν παραδο-

Φωτ. Αρχείο ΕΚΒΥ / Μ. Αναγνωστοπούλου

σιακές δραστηριότητες σε υγροτόπους. Κατόπιν, αναγνωρίστηκε η ανάγκη να ζητείται η γνώμη των τοπικών κοινωνιών, έτσι ώστε οι διαχειριστές των υγροτοπικών πόρων να τη συνυπολογίζουν. Τέλος, έγινε φανερό ότι οι τοπικές κοινωνίες θα πρέπει να εμπλέκονται ενεργά στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και διαχείρισης.

Κατά την 7η Διάσκεψη στην Κόστα Ρίκα, εγκρίθηκε ολοκληρωμένη πρόταση προγράμματος του Γραφείου Ραμσάρ για την περίοδο 1999-2002, η οποία αφορά την προώθηση της συμμετοχικής διαχείρισης υγροτόπων και ποτάμιων λεκανών μέσα από την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση. Το πρόγραμμα αυτό:

- περιγράφει όλες τις εμπλεκόμενες ομάδες στόχους (τα Συμβαλλόμενα Μέρη, το Γρα-

φείο Ραμσάρ, οι διεθνείς εταίροι της Σύμβασης, οι περιφερειακές και εθνικές περιβαλλοντικές οργανώσεις, οι τοπικές κοινωνικές ομάδες που επηρεάζουν υγροτόπους και επηρεάζονται από αυτούς, κ.λπ.)

- ορίζει τα εργαλεία και τα πεδία δράσης (διαπίστωση αναγκών, δυνατοτήτων και ευκαιριών, διαδικασία σχεδιασμού ενεργειών, μηχανισμοί επικοινωνίας, εκστρατείες, πρόσβαση στη χρήση υφιστάμενου υλικού και μεθόδων, επίσημη εκπαίδευση και κατάρτιση, κέντρα εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης)
- ορίζει τις ομάδες στόχους προτεραιότητας.

Τεχνική Συνεδρία IV: Εργαλεία για την αξιολόγηση και την αναγνώριση υγροτοπικών αξιών

Στη συνεδρία αυτή συζητήθηκε καταρχήν η σχέση της Σύμβασης Ραμσάρ με την Εκτίμηση Επιπτώσεων (Στρατηγική Εκτίμηση Επιπτώσεων ή SEA, περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις). Η Εκτίμηση Επιπτώσεων σε επίπεδο έργου, μέσω των μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΜΠΕ), είναι μια νομοθετημένη διαδικασία ευρέως διαδεδομένη. Η Εκτίμηση Επιπτώσεων σε ανώτερα οργανωτικά επίπεδα,

δηλαδή σε επίπεδο προγραμμάτων, σχεδίων και πολιτικών, ή αλλιώς Στρατηγική Εκτίμηση Επιπτώσεων (SEA), εφαρμόζεται πιο περιορισμένα, χωρίς νομοθετημένη υποχρέωση.

Για την απογραφή των υγροτόπων στις διάφορες γεωγραφικές περιφέρειες, πραγματοποιήθηκε μια συγκριτική ανάλυση αυτών, σε μια προσπάθεια να εξαχθούν συμπεράσματα για το ποιες πρέπει να είναι οι προτεραιότητες που πρέπει να τεθούν στο άμεσο μέλλον.

Προτεραιότητα αποτελεί η εκπόνηση εθνικών απογραφών με την ακριβή θέση και το εμβαδόν των υγροτόπων καθώς και την περιγραφή των σημαντικότερων οικολογικών γνωρισμάτων τους, ώστε να υπάρξει το υπόβαθρο για τη συλλογή άλλων πληροφοριών, πιο προσανατολισμένων στη διαχείριση.

Συμπερασματικά, διαφάνηκε ότι οι πληροφορίες για το εμβαδόν και την κατάσταση των υγροτόπων παγκοσμίως είναι ελλιπείς. Αναγνωρίστηκαν οι υγροτοπικοί τύποι προτεραιότητας για μελλοντικές απογραφές (θαλάσσια λιβάδια, κοραλιογενείς ύφαλοι, αλμυρά έλη και παράκτια αλίπεδα, υγρότοποι άγονων περιοχών, τυρφώνες, ποταμοί και ρυάκια, καθώς και τεχνητοί υγρότοποι) και τονίστηκε ο καθοδηγητικός ρόλος που θα πρέπει να διαδραματίζει η Σύμβαση.

Τεχνική Συνεδρία V: Το πλαίσιο για την περιφερειακή και διεθνή συνεργασία σε σχέση με τους υγροτόπους

Πολλές υγροτοπικές περιοχές, ή λεκάνες απορροής ποταμών και λιμνών, εφάπτονται συνοριακών γραμμών, ή μοιράζονται ανάμεσα σε δύο ή περισσότερες χώρες. Με σκοπό να εντοπισθούν οι δυνατότητες διεθνούς συνεργασίας στη διαχείριση των υγροτόπων, διεξήχθη σχετική έρευνα με τη χρήση Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών (GIS). Σύμφωνα με αυτή, από τους 955 υγροτόπους που εξετάστηκαν, το 10% βρίσκονται εξ' ολοκλήρου ή μερικώς εντός 10 km από διεθνή σύνορα, 19 υγρότοποι Ραμσάρ εφάπτονται κατά μήκος συνοριακών γραμμών και 35 υγρότοποι Ραμσάρ βρίσκονται εντός 10 km από τα σύνορα της χώρας. Το 28% όλων των περιοχών μελέτης (267) βρίσκονται σε λεκάνες απορροής που ανήκουν σε δύο ή περισσότερες χώρες.

Διαπιστώθηκε ότι πολλές χώρες είναι διστακτικές στο να προχωρήσουν σε συνεργασίες που αφορούν τη διαχείριση. Συνεργασίες μπορούν να προωθηθούν είτε με νέα νομικά μέσα (Συμβάσεις), είτε με τη σύσταση επιτροπών ή τη βελτίωση της λειτουργίας υφιστάμε-

νων ινστιτούτων. Ο πρώτος τρόπος αφορά δράσεις σε μακρύτερο χρόνο καθώς μια Σύμβαση χρειάζεται 5-10 έτη για να τεθεί σε πλήρη ισχύ. Ο δεύτερος τρόπος μπορεί να επιφέρει πρακτικά αποτελέσματα πολύ γρηγορότερα.

Τέλος, συζητήθηκε το θέμα της οικονομικής υποστήριξης για την υλοποίηση της Σύμβασης. Σε ειδική διερεύνηση που πραγματοποιήθηκε με την πρωτοβουλία της Σύμβασης, προσδιορίστηκε η πρόοδος που έχει συντελεσθεί κατά τα τελευταία έτη ως προς τις συστάσεις της Σύμβασης για την παροχή βοήθειας για την ανάπτυξη.

Κατά τη διάρκεια των τεχνικών συνεδριών της διάσκεψης, προτάθηκαν ορισμένες τροποποιήσεις στις αντίστοιχες Αποφάσεις και Συστάσεις (Resolutions & Recommendations) της 7ης Διάσκεψης των Συμβαλλόμενων Μερών, οι οποίες θα διατυπωθούν στα πρακτικά της συνάντησης. Οι αποφάσεις και συστάσεις καθώς και τα πλήρη κείμενα των τεχνικών συνεδριών, βρίσκονται στην ιστοσελίδα της Σύμβασης Ραμσάρ (www.ramsar.org) στο Διαδίκτυο.

Μαρία Αναγνωστοπούλου

Φωτ. Αρχείο ΕΚΒΥ / Μ. Αναγνωστοπούλου

Η Μεσογειακή Επιτροπή Υγροτόπων στην Κόστα Ρίκα

Με την ευκαιρία της 7ης Συνάντησης των Συμβαλλομένων Μερών της Σύμβασης Ραμ-σάρ, διεξήχθη στην Κόστα Ρίκα άτυπη συνάντηση των μελών της Μεσογειακής Επιτροπής Υγροτόπων (MedWet/Com). Τα κύρια θέματα της συνάντησης ήταν:

1. Περιγραφή των συμπερασμάτων της 2ης Συνάντησης της Μεσογειακής Επιτροπής Υγροτόπων (MedWet/ Com) στη Βαλένθια της Ισπανίας στα τέλη Ιανουαρίου του 1999. (βλ. σελίδες 12-13 του ιδίου τεύχους).
2. Εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης της ομάδας MedWet για το 1999-2000, όπως αυτό τροποποιήθηκε και εγκρίθηκε κατά τη συνάντηση της Βαλένθια.
3. Υποστήριξη του Σχεδίου Απόφασης σχετικά με τη «Δομή της συνεργασίας για τους Μεσογειακούς υγροτόπους».
4. Οριστικοποίηση της επόμενης συνάντησης της MedWet/Com, στην Τυνησία τον Απρίλιο του 2000.
5. Περιγραφή του συστήματος απογραφής και της βάσης δεδομένων MedWet.

Ο απολογισμός των πεπραγμένων και δράσεων της Πρωτοβουλίας MedWet ήταν ιδιαίτερος θετικός και ειδικότερα, εποικοδομητικά σχόλια εκφράστηκαν σε ότι αφορά την πρόοδο στη δομή συνεργασίας της Πρωτοβουλίας MedWet, όπως αυτή διαμορφώθηκε κατά την τελευταία συνάντηση στη Βαλένθια. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην προσθήκη νέων κρατών-μελών και στην επιθυμία για την ενεργό συμμετοχή περιβαλλοντικών οργανώσεων και οργανισμών.

Μεταξύ των θεμάτων που συζητήθηκαν ήταν:

Φωτ. Αρχείο ΕΚΒΥ / Μ. Αναγνωστοπούλου

1. Η βελτίωση της οργανωτικής δομής της Πρωτοβουλίας MedWet και των συνεργασιών μεταξύ των μελών της Ομάδας. Ειδική μνεία έγινε στην παρατηρούμενη διεύρυνση στις συμμετοχές χωρών και οργανισμών.

2. Η επέκταση των δραστηριοτήτων στις νοτιότερες χώρες της Μεσογείου, με την ίδρυση ενός νέου κέντρου υγρατόπων στη Βόρεια Αφρική και την εισδοχή του ως τέταρτου μέλους στην Ομάδα MedWet. Διακρατικές συνεργασίες των «περιμεσογειακών» χωρών καθώς και μεταξύ των χωρών της πρώην Γιουγκοσλαβίας, θα ενισχύσουν περαιτέρω τους δεσμούς και τις δραστηριότητες του Δικτύου MedWet. Η Συρία, η Ιταλία, η Λιβύη και το Ισραήλ αποτελούν νέα κέντρα υγρατόπων, ενώ η Βοσνία και η Ερζεγοβίνη, σε συνεργασία με την Κροατία, πρόκειται να αναπτύξουν κοινό πρόγραμμα στον ποταμό Νερέτβα.

3. Η ανάπτυξη του συστήματος απογραφής και βάσης δεδομένων MedWet από το ICN της Πορτογαλίας. Το σύστημα απογραφής και βάσης δεδομένων MedWet

αναπτύχθηκε και βελτιώθηκε, ιδιαίτερα μετά τη διαμόρφωση και ενημέρωσή του σε περιβάλλον «Windows». Δύο περαιτέρω πεδία ανάπτυξης του συστήματος είναι: α) η χρήση του ως εργαλείου απογραφής, με επεξεργασία των υπαρχόντων δεδομένων και την ενσωμάτωσή τους με μορφή ποσοτικών παραμέτρων και διαγραμμάτων, και β) ως εργαλείου απογραφής με τη χρήση της χαρτογράφησης.

4. Η δημιουργία και ο εμπλουτισμός της ηλεκτρονικής σελίδας MedWet (<http://www.medwet.gr>) καθώς και η κυκλοφορία του ενημερωτικού δελτίου «MedWet Newsletter» ήταν θέματα που αφορούσαν τις επιμέρους δραστηριότητες της Γραμματειακής Μονάδας MedWet, που έχει την έδρα της στο ΕΚΒΥ.

Τέλος, ο προεδρεύων της συνάντησης, και αντιπρόσωπος της Τυνησίας κ. Μ. Α. Karem, παρουσίασε τις προπαρασκευαστικές διεργασίες για την επόμενη συνάντηση της MedWet/Com στην Τυνησία, που θα λάβει χώρα τον Απρίλιο του 2000.

Νίκη Δριβαλιάρη

Φωτ. Αρχείο ΕΚΒΥ / Μ. Αναγνωστοπούλου

Στα όρια των Νομών Ξάνθης και Καβάλας, ανάμεσα στη Θράκη και τη Μακεδονία, βρίσκεται ο ποταμός Νέστος. Πριν από το δέλτα που σχηματίζει κατά την εκροή του στο Αιγαίο, ο ποταμός έχει μια έντονα μαιανδρίζουσα κοίτη, περνώντας μέσα από στενά φαράγγια με απόκρημνα πρανή. Τα Στενά του Νέστου, όπως ονομάζεται η περιοχή, έχουν έκταση 23.800 στρέμματα και χάρη στο ιδιαίτερο κάλλος του τοπίου και το γεωμορφολογικό και βιολογικό ενδιαφέρον έχουν χαρακτηριστεί ως Αισθητικό Δάσος. Αποτελούν επίσης περιοχή κοινοτικού ενδιαφέροντος σύμφωνα με την Οδηγία 79/409/ΕΟΚ και έχουν ενταχθεί στον κατάλογο των περιοχών του Δικτύου NATURA 2000.

Τα Στενά, παρά τη μικρή σχετικά έκτασή τους, παρουσιάζουν μεγάλο οικολογικό ενδιαφέρον, αλλά και οικονομικό, λόγω της συμβολής τους στην τουριστική ανάπτυξη της ευρύτερης ζώνης. Όσον αφορά τη χλωρίδα, 23 είδη έχουν χαρακτηριστεί ως ενδιαφέροντα, δύο από τα οποία είναι ελληνικά ενδημικά και 16 βαλκανικά ενδημικά. Ένα είδος μάλιστα, το *Haberlea rhodopensis*, είναι είδος παλαιοενδημικό, "λείψανο" του Τριτογενούς και ενδημικό της Ροδόπης.

Ιδιαίτερα πλούσια είναι και η ορνιθοπανίδα με 213 είδη, τρία από τα οποία είναι σπάνια (δύο είδη γυπών, δηλαδή το όρνιο -*Gyps fulvus*- και ο ασπροπάρης -*Neophron percnopterus*- και ο χρυσαετός -*Aquila chrysaetos*), 61 είδη περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας 79/409, 151 είδη στο Παράρτημα ΙΙ της Σύμβασης της Βέρνης και 41 είδη στο Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Σπονδυλόζων της Ελλάδος.

Άλλα σημαντικά είδη πανίδας είναι η βίδρα (*Lutra lutra*), ο λοφιοφόρος τρίτωνας (*Triturus cristatus*), η οχιά η αληθινή (*Vipera berus*), η οποία βρίσκεται στο νοτιότερο όριο εξάπλωσής της, τρία είδη ψαριών και ένα είδος ασπονδύλου.

Η ευρύτερη περιοχή δεν έχει αποτελέσει αντικείμενο πολλών ερευνητικών εργασιών, έχει λίγα αρχαιολογικά ευρήματα και μέτρια κοινωνική υποδομή. Η σπουδαιότερη οικονομική δραστηριότητα είναι ο τουρισμός, ο οποίος παρουσιάζει τα τελευταία έτη αυξητικές τάσεις. Παρέχει όμως μεγάλες δυνατότητες για την ανάπτυξη έρευνας και εκπαίδευσης αλλά και προώθησης ήπιων μορφών τουρισμού.

Ο σοβαρότερος κίνδυνος για την περιοχή είναι η κατασκευή και λειτουργία των φραγμάτων στον ποταμό Νέστο από την ΔΕΗ, τα οποία απειλούν πολλές από τους υδροτοπικές λειτουργίες του οικοσυστήματος

Φωτ. Αρχείο EKBV / Τασούλα Χατζαρίδου

αλλά και τύπους οικοτόπων όπως τα δάση-στοές με ιτιές και λεύκες (*Salix alba* και *Populus alba*). Τα δάση αυτά απειλούνται άμεσα, διότι με οποιαδήποτε μείωση της ποσότητας του νερού του ποταμού, θα υποβαθμισθούν και πιθανόν να εξαφανισθούν. Ακόμη, πολλά είδη της ιχθυοπανίδας όπως τα είδη *Barbus cyclolepis strumicae*, *Cobitis strumicae*, *Rhodeus seriseus amarus*, θα πληγούν αν η απελευθέρωση νερού από τα φράγματα γίνεται μόνο σε ορισμένες περιόδους.

Η διατήρηση και βελτίωση της υπάρχουσας υψηλής βιοποικιλότητας και της φυσιογνωμίας του τοπίου των Στενών του Νέστου, μπορεί να επιτευχθεί με τις ακόλουθες κατηγορίες μέτρων:

- Γενικά μέτρα για τη διατήρηση των υπάρχουσών χρήσεων γης και της χωροταξικής κατανομής τους, με μέτρα για την προστασία από πυρκαγιές.
- Πολιτικο-θεσμικά μέτρα για την ρύθμιση της βοσκής, των υλοτομιών, της θήρας, της αλιείας και των αθλητικών δραστηριοτήτων.
- Διαχειριστικά-οικονομικά-κοινωνικά μέτρα, δηλαδή έργα υποδομής για τουρισμό και αναψυχή.
- Ειδικά μέτρα για τη διαχείριση των συγκεκριμένων τύπων οικοτόπων και των ειδών της περιοχής. Τα συγκεκριμένα μέτρα αποβλέπουν στη διατήρηση και ανόρ-

θωση της δομής και των φυσικών λειτουργιών και αξιών των τύπων οικοτόπων της περιοχής, στη διατήρηση των ειδών και των ενδιατημάτων τους.

Συνοπτικά τα κυριότερα μέτρα είναι:

- Διατήρηση των υπάρχουσών χρήσεων γης και της χωροταξικής κατανομής τους. Να μην εγκριθούν νέες αιτήσεις για έρευνα και εκμετάλλευση λατομείων.
- Περιορισμός της επέκτασης του υπάρχοντος δικτύου δασικών δρόμων.
- Εφαρμογή προληπτικών μέτρων φύλαξης για τις πυρκαγιές (δύο πυροφυλάκια, κ.λπ.).
- Διατήρηση λιβαδιών και εφαρμογή αγρανάπαυσης σε γεωργικές εκτάσεις.
- Ενίσχυση των αρμόδιων υπηρεσιών, με προσωπικό και εξοπλισμό, ώστε να ασκείται αποτελεσματικότερα ο έλεγχος για λαθροϋλοτομία, λαθροθηρία και χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων.
- Επέκταση των ορίων του καταφυγίου θηραμάτων.
- Ρύθμιση της βόσκησης σε τοποθεσίες υψηλότερες από 400 μέτρα εντός του Αισθητικού

Φωτ. Αρχείο EKBV / Τασούλα Χατζαρίδου

Δάσους και σε ολόκληρη τη ζώνη προστασίας.

- Κατασκευή ειδικών θέσεων παροχής τροφής (ταΐστρες) για τους γύπες και εφαρμογή προγράμματος παρακολούθησης των μεγάλων αρπακτικών, της βίδρας, του λοφιοφόρου τρίτωνα και της οχιάς.
- Ρύθμιση των αθλητικών δραστηριοτήτων και του ψαρέματος κατά τη διάρκεια του έτους.
- Σήμανση μονοπατιών και δημιουργία Κέντρων Πληροφόρησης.
- Παρακολούθηση συγκεκριμένων παραμέτρων σε επίπεδο: α) περιοχής, β) τύπων οικοτόπων και γ) ειδών, με σκοπό, αφενός, τη βελτίωση της διαχείρισης και αφετέρου, την περιοδική επανααξιολόγηση των βιοτικών γνωρισμάτων της περιοχής.

Μάνος Κουτράκης
Ερευνητής Δ του Ινστιτούτου Αλιευτικής Έρευνας

Στα τέλη Ιανουαρίου του 1999, πραγματοποιήθηκε, στη Βαλένθια της Ισπανίας, η δεύτερη συνάντηση της Μεσογειακής Επιτροπής Υγροτόπων (MedWet/Com), υπό την αιγίδα της ισπανικής κυβέρνησης και της Σύμβασης Ραμσάρ.

Ήταν μια καθοριστική συνάντηση εργασίας που συγκέντρωσε αντιπροσώπους από όλες σχεδόν τις χώρες της Λεκάνης της Μεσογείου, την Παλαιστινιακή Αρχή, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τις Συμβάσεις της Βαρκελώνης, της Βέρνης και Ραμσάρ, καθώς επίσης και εκπροσώπους από έξι μεγάλες, διεθνείς, μη κρατικές οργανώσεις και κέντρα υγροτόπων.

Κύρια θέματα της συνάντησης ήταν:

1. Τροποποίηση των κανόνων λειτουργίας της Μεσογειακής Επιτροπής Υγροτόπων.
2. Σύσταση της Συμβουλευτικής Επιτροπής MedWet, η οποία θα λειτουργεί ως καθοδηγητικό όργανο της Μεσογειακής Επιτροπής Υγροτόπων. Τα μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής θα είναι κράτη τα οποία φιλοξένησαν πρόσφατες συνεδριάσεις της Μεσογειακής Επιτροπής. Στη Συμβουλευτική Επιτροπή μετέχουν έως τώρα, η Ελλάδα, η Ισπανία και η Τυνησία.
3. Ανάλυση, αξιολόγηση και βελτίωση του Σχεδίου Δράσης 1999–2000 για την εφαρμογή της Μεσογειακής Στρατηγικής, το οποίο παρουσιάστηκε από την Ομάδα MedWet. Οι προτεραιότητες του Σχεδίου Δράσης τέθηκαν ως ακολούθως:
  - περαιτέρω ενίσχυση του δικτύου συνεργασίας στη Μεσόγειο με την ενθάρρυνση της ενεργούς συμμετοχής όλων των μελών της MedWet/Com,
  - προώθηση της σωστής χρήσης και της περαιτέρω ανάπτυξης των προσεγγίσεων MedWet, ιδίως στους τομείς της απογραφής, της διαχείρισης και της κατάρτισης, μέσω μιας πιο στενής συνεργασίας των κέντρων υγροτόπων της περιοχής και άλλων κατάλληλων εταίρων,
  - ανάπτυξη των κατευθυντηρίων γραμμών για όλες τις δραστηριότητες που βασίζονται στη συνετή χρήση των υγροτόπων,
  - προώθηση της αξιολόγησης των υγροτοπικών αξιών και λειτουργιών μέσω της πληροφόρησης και ενημέρωσης του κοινού.
4. Καθορισμός της δομής και λειτουργίας της Ομάδας MedWet. Κατά την περίοδο 1999–2000, η Ομάδα MedWet θα αποτελείται από τον Συντονιστή MedWet, ο οποίος ορίζεται από τον Γενικό Γραμματέα της Σύμβασης Ραμσάρ, και από τα εξής τρία κέντρα υγροτόπων που υποστηρίζονται από τις κυβερνήσεις τους:
  - Βιολογικός Σταθμός Tour du Valat, Γαλλία, ο οποίος θα λειτουργεί ως μονάδα ανάπτυξης έργων και θα αποτελεί το κομβικό σημείο σε θέματα κατάρτισης και διάδοσης των ερευνητικών αποτελεσμάτων που στοχεύουν στη διαχείριση των υγροτόπων.
  - Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων-Υγροτόπων (ΕΚΒΥ), Ελλάδα, το οποίο θα παρέχει γραμματειακή υποστήριξη στη Μεσογειακή Επιτροπή Υγροτόπων και στον Συντονιστή MedWet και θα λειτουργεί ως κομβικό σημείο σε θέματα χαρτογράφησης και παρακολούθησης, καθώς επίσης και αποκατάστασης υγροτόπων.
  - Κέντρο για τη Μελέτη των Μεσογειακών Υγροτόπων (SEHUMED), Ισπανία, το οποίο θα λειτουργεί επίσης ως μονάδα ανάπτυξης έργων και θα αποτελεί το κομβικό σημείο σε θέματα σχετικά με την ποιότητα και τη ρύπανση των υδάτων, τη συνετή χρήση των υγροτόπων και τον τουρισμό.

Φωτ. Αρχείο ΕΚΒΥ

Κατά τη διάρκεια της συνάντησης σημειώθηκε επίσης ένα καθοριστικό βήμα στις προσπάθειες ίδρυσης ενός κέντρου υδροτόπων στη Βόρεια Αφρική, το οποίο στο μέλλον θα λειτουργήσει ως το 4ο μέλος της Ομάδας MedWet. Στο πλαίσιο αυτό, επήλθε μια κατ' αρχήν συμφωνία ανάμεσα στις πέντε ενδιαφερόμενες κυβερνήσεις (Αιγύπτου, Αλγερίας, Λιβύης, Μαρόκου και Τυνησίας) και τη Σύμβαση Ραμσάρ, για τη διαδικασία που πρόκειται να εφαρμοσθεί και για τις αρμοδιότητες του νέου κέντρου.

Δραστηριότητες που σχετίζονται με θέματα υδροτόπων ανατέθηκαν σε άλλα μέλη της MedWet/Com (εκτός των μελών της Ομάδας MedWet), ως ακολούθως:

- Σύστημα απογραφής και βάση δεδομένων MedWet: ICN της Πορτογαλίας,
- Εκστρατεία για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού: Γραφείο Μεσογειακών Προγραμμάτων του WWF International,
- Προστασία των ειδών: BirdLife International.

Επιπλέον, κατά τη συνάντηση παρουσιάστηκαν από τα συμμετέχοντα κράτη (Αλβανία, Αλγερία, Κροατία, Μαρόκο και Τυνησία) τα αποτελέσματα του έργου MedWet2. Το έργο, υπό τη διαχείριση του Γραφείου Ραμσάρ, ολοκληρώθηκε επιτυχώς τον Μάρτιο του 1998. Η MedWet/Com ενημερώθηκε επίσης για την πρόοδο των έργων MedWet3 (χρηματοδοτεί-

ται από το Global Environment Facility και το Γαλλικό Ταμείο για το Παγκόσμιο Περιβάλλον) και MedWet4 (Evian-Danone). Πολλοί από τους συμμετέχοντες παρουσίασαν τρέχουσες δραστηριότητες, υπέρ των υδροτόπων. Ειδικότερα μία τεχνική ομάδα εργασίας ασχολήθηκε με τις επιπτώσεις του τουρισμού στους υδροτόπους.

Τέλος, παρουσιάστηκε από την Ελλάδα και την Ισπανία, ψήφισμα για τη δομή της συνεργασίας στη Μεσόγειο, το οποίο συζητήθηκε εκτενώς. Το ψήφισμα υποβλήθηκε επισήμως από τις δύο αυτές χώρες, καθώς και από την Αλβανία και από τη Γαλλία, στην 7η Συνάντηση της Συνθήκης των Συμβαλλομένων Μερών στο Σαν Χοσέ της Κόστα Ρίκα τον Μάιο του 1999 και εγκρίθηκε από την Ολομέλεια. Έτσι, η πρωτοβουλία για τη Μεσογειακή περιφερειακή συνεργασία που ξεκίνησε το 1991, έλαβε την τελική και επίσημη μορφή της.

Η Πρωτοβουλία MedWet ξεκίνησε ως έργο στο οποίο μετείχε αρχικά ένας περιορισμένος αριθμός χωρών και οργανώσεων. Επί του παρόντος, υπό την αιγίδα της Σύμβασης Ραμσάρ, η Πρωτοβουλία MedWet απασχολεί όλα τα κράτη της περιοχής (25), τους κυριότερους διακρατικούς φορείς που δρουν στην περιοχή της Μεσογείου, καθώς και εκείνες τις μη κρατικές οργανώσεις και τα κέντρα υδροτόπων που είναι ιδιαίτερα δραστήρια σε θέματα διαχείρισης και συνετής χρήσης υδροτοπικών πόρων.

Νίκος Κόντος

Τα νέα χρηματοδοτούμενα προγράμματα από το LIFE-Φύση 1999

Αμβρακικός Κόλπος, Φωτ. Αρχείο ΕΚΒΥ / Γ. Ρουσόπουλος

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των προτάσεων που υποβλήθηκαν για χρηματοδότηση στο LIFE-Φύση 1999, βάσει της οποίας επιλέχθηκαν συνολικά 94 από τα 229 προτεινόμενα έργα, για τα οποία η Επιτροπή θα διαθέσει 68,8 εκατομμύρια ευρώ.

Για την επιλογή τους τα έργα έπρεπε να πληρούν ένα από τα ακόλουθα 3 κριτήρια: 1) τη διατήρηση των περιοχών (sites) που έχουν προταθεί από τα κράτη μέλη στα πλαίσια της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τους οικοτόπους (77%), 2) τη διατήρηση των περιοχών που έχουν χαρακτηριστεί ως Ζώνες Ειδικής Προστασίας σύμφωνα με την Οδηγία 79/409/ΕΟΚ για τα πουλιά (17%), 3) τη διατήρηση των ειδών χλωρίδας και πανίδας κοινοτικής σημασίας (6%).

Οι μη κρατικές οργανώσεις ανέλαβαν ως ανάδοχοι έργων το 24% του συνολικού προϋπολογισμού, ενώ το υπόλοιπο ανατέθηκε σε υπηρεσίες και στην τοπική αυτοδιοίκηση. Αξίζει να σημειωθεί ότι περίπου 800-900 θέσεις εργασίας, πολλές από τις οποίες θα είναι νέες, θα χρηματοδοτηθούν για τους σκοπούς των έργων τα επόμενα 3 έτη.

Από την Ελλάδα, κατατέθηκαν συνολικά 19 προτάσεις και εγκρίθηκαν για χρηματοδότηση οι έξι. Το συνολικό κόστος των έργων που επιλέχθηκαν είναι 8.000.000 ευρώ.

Χαρακτηριστικό των έξι έργων είναι ότι αφορούν τύπους οικοτόπων σε αντίθεση με τα έργα των προηγούμενων ετών, τα οποία στόχευαν κυρίως στη διατήρηση ειδών. Νέο στοιχείο θεωρείται επίσης και η φύση των αναδόχων των έργων εφόσον παρουσιάζονται αναπτυξιακές εταιρείες και φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης στη θέση αυτή.

Τα έργα τα οποία εγκρίθηκαν είναι:

Διαχείριση για τη διατήρηση των υγροτόπων του Αμβρακικού

Ανάδοχος: Αναπτυξιακή Εταιρεία Αμβρακικού Κόλπου (ΕΤΑΝΑΜ)
Διάρκεια: 1/11/99-1/1/ 2003
Προϋπολογισμός: 2.235.000 ECU

Εφαρμογή διαχειριστικών μέτρων για την περιοχή της Λίμνης Ταυρωπού

Ανάδοχος: Αναπτυξιακή Εταιρεία Καρδίτσας (ΑΝ.ΚΑ.)
Διάρκεια: 1/8/99-1/8/2003
Προϋπολογισμός: 1.138.500 ECU

Διατήρηση και διαχείριση του όρους Μαίναλο

Ανάδοχος: Αναπτυξιακή Εταιρεία της Νομαρχίας Αρκαδίας
Διάρκεια: 1/1/2000-1/1/2003
Προϋπολογισμός: 1.418.515 ECU

Βελτίωση και διατήρηση του Δάσους του Ρούβα στο όρος Ίδη

Ανάδοχος: Δήμος Ρούβα
Διάρκεια: 1/8/99-1/8/2001
Προϋπολογισμός: 351.340 ECU

Εφαρμογή διαχειριστικών σχεδίων στις περιοχές του Γράμμου και της Ροδόπης

Ανάδοχος: Αρκτούρος
Διάρκεια: 1/1/2000-1/1/2003
Προϋπολογισμός: 1.912.226 ECU

Δράσεις για τη διατήρηση των ασβεστούχων τυρφωδών λειμώνων

Ανάδοχος: Εθνικό Κέντρο Θαλασσίων Ερευνών (ΕΚΘΕ)
Διάρκεια: 1/11/1999-1/5/2003
Προϋπολογισμός: 869.166 ECU

Μαρία Παπαγεωργίου

Ολοκληρωμένη Διαχείριση και Προστασία Διασυνοριακών Ποταμών και Υγροτόπων

Η ανάπτυξη της διασυνοριακής συνεργασίας για τη διαχείριση και προστασία των ποταμών και των υγροτόπων αποτελεί έναν από τους σημαντικούς σκοπούς της στρατηγικής της Σύμβασης Ραμσάρ. Η προώθηση της διακρατικής συνεργασίας είναι επίσης σκοπός της Σύμβασης UN/ECE για την Προστασία και Χρήση Διασυνοριακών Υδάτων και Λιμνών. Παρά την ισχυρή υποστήριξη των διασυνοριακών συνεργασιών και ενώ αυτές είναι ουσιαστικές προκειμένου να διαφυλαχθεί η βιοποικιλότητα και να επιτευχθεί ολοκληρωμένη διαχείριση των εσωτερικών υδάτων, τα αποτελέσματα δεν είναι ενθαρρυντικά.

Με χρηματοδότηση του Ολλανδικού Υπουργείου Γεωργίας, Διαχείρισης της Φύσης και Αλιείας, η Διεθνής Οργάνωση για τους Υγροτόπους (Wetlands International) ολοκλήρωσε εργασία για τους διασυνοριακούς ποταμούς και υγροτόπους της Κεντρικής Ευρώπης και παρουσίασε τις τρέχουσες και μελλοντικές δραστηριότητες διακρατικών συνεργασιών. Ο σκοπός της εργασίας αυτής ήταν ο προσδιορισμός περιοχών προτεραιότητας όπου απαιτείται η ανάπτυξη πρόσθετων προγραμμάτων διαχείρισης και προστασίας.

Οι πληροφορίες συλλέχθηκαν μέσω ερωτηματολογίου καθώς και με την ανάλυση δημοσιευμένων δεδομέ-

Φωτ. Αρχείο ΕΚΒΥ / Μ. Σεφερλής

νων από το Wetlands International. Ως παράδειγμα αναφέρεται η περίπτωση του Δούναβη και της τεράστιας λεκάνης απορροής του (ο ποταμός διασχίζει επτά χώρες), όπου πολλές δραστηριότητες έχουν αρχίσει στα πλαίσια του έργου «Danube Action Plan».

Συνάντηση εργασίας με θέμα τη διαχείριση και προστασία διασυνοριακών ποταμών και υγροτόπων, πραγματοποιήθηκε στο Wagenigen της Ολλανδίας, στις 24-26 Ιουνίου 1999, με πρωτοβουλία του Wetlands International. Στη συνάντηση συμμετείχαν εκπρόσωποι διαφόρων κρατών καθώς και εκπρόσωποι οργανώσεων από τις περιοχές που θεωρήθηκαν σημαντικές και προτεραιότητας, σύμφωνα με την ανάλυση των στοιχείων του Wetlands International, εκπρόσωπος του γραφείου για τη Σύμβαση UN/ECE και της Ομάδας Εργασίας για την Παρακολούθηση και την Πρόληψη των Πλημμύρων (Task Force on Monitoring and Flood Prevention). Επίσης, εκπρόσωποι διεθνών οργανισμών με ενδιαφέρον στην προστασία

και διαχείριση υδάτων.

Κατά τη διάρκεια της συνάντησης, συζητήθηκαν τα αποτελέσματα της επεξεργασίας των δεδομένων του ερωτηματολογίου του Wetlands International και επισημάνθηκε η ανάγκη ολοκληρωμένου σχεδιασμού της χρήσης γης και υδάτων. Πραγματοποιήθηκαν εισηγήσεις και συζητήσεις σχετικά με την υπάρχουσα πείρα διακρατικών συνεργασιών διαχείρισης διασυνοριακών υδάτων και διαμορφώθηκαν πιλοτικές προτάσεις για μελλοντικές και εκτενέστερες συνεργασίες. Από τις συζητήσεις προέκυψε ότι υπάρχει έλλειψη πληροφόρησης και συντονισμού των προγραμμάτων διαχείρισης διασυνοριακών υδάτων, μεταξύ των διαφόρων φορέων των ενδιαφερομένων κρατών. Επίσης ανέκυψαν για άλλη μια φορά τα δυσεπίλυτα προβλήματα συνεργασίας μεταξύ χωρών με παλιές αντιθέσεις που δυσχεραίνουν την πραγματοποίηση κοινών περιβαλλοντικών προγραμμάτων (π.χ. Λετονία-Εσθονία-Ρωσία).

Μιλτιάδης Σεφερλής

Προστασία του Γυπαετού στην Ελλάδα

Στο πλαίσιο του προγράμματος LIFE-ΦΥΣΗ 1998, το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης και η ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, υλοποιούν έργο με τίτλο «Διατήρηση-Προστασία του Γυπαετού στην Ελλάδα». Το έργο ξεκίνησε τον Οκτώβριο του 1998 και θα ολοκληρωθεί στα τέλη Νοεμβρίου του 2001.

Το έργο υλοποιείται σε 10 ορεινές περιοχές της χώρας, 7 από τις οποίες βρίσκονται στην Κρήτη (Όρη Σελίνου, Λευκά Όρη, Ασφένδου-Καλλικράτης, Ψηλορείτης, Κέδρος, Αστερούσια και Δίκτη) και 3 στην ηπειρωτική Ελλάδα (Παρνασσός, Γκιώνα, Όλυμπος).

Σκοπός του προγράμματος είναι η διατήρηση και προστασία του Γυπαετού στην Ελλάδα. Αυτός ο σκοπός αναμένεται να επιτευχθεί μέσω της λήψης σειράς μέτρων προστασίας του είδους, της λεπτομερούς καταμέτρησης του πληθυσμού των Γυπαετών και της προστασίας όλων των περιοχών διαβίωσής του.

Η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του τοπικού πληθυσμού, μέσω διαφόρων δραστηριοτήτων (παραγωγή ενημερωτικού υλικού και ταινιών, πραγματοποίηση σεμιναρίων και διαλέξεων, λειτουργία Κέντρων Ενημέρωσης, κ.ά.) αποτελεί σημαντική δραστηριότητα του έργου. Στα πλαίσια των ενημερωτικών δραστηριοτήτων εκτυπώθηκαν τρίπτυχα έντυπα παρουσίασης του έργου και του γυπαετού, αφίσες και αυτοκόλλητα. Για περισσότερες πληροφορίες:

Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης,
Τ.Θ. 2208,
714 09 Ηράκλειο Κρήτης και
Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία,
Εμμ. Μπενάκη 53,
106 81 Αθήνα.

Α Μ Φ Ι Β Ι Ο Ν

Τεύχος 27

Διμηνιαία έκδοση του ΕΚΒΥ ISSN 1106 - 3866

Ταχυδρομική διεύθυνση:

Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας

Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων - Υγροτόπων

14ο χλμ Θεσσαλονίκης - Μηχανιώνας, 570 01 Θέρμη,
τηλ. (031) 473.320, 473.432, 475.604 - Φαξ: (031) 471.795

E-mail: mariak@ekby.gr

Υπεύθυνη Έκδοσης: Μαρία Κατσακιώρη

Συντακτική Επιτροπή: Μαρία Κατσακιώρη, Σπύρος Ντάφης

Φωτογραφία εξωφύλλου: Φωτ. αρχείο ΕΚΒΥ / Τ. Χατζαρίδου

Φωτοστοιχειοθεσία - Επιμέλεια έκδοσης: ANIMA GRAPHICS

Υιοί Α. Υφαντή Ο.Ε., Φραγκίνη 9, 546 24 Θεσσαλονίκη

Κείμενα και φωτογραφίες που αποστέλλονται για δημοσίευση στο περιοδικό δεν επιστρέφονται. Επιτρέπεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή ή η μετάδοση με οποιοδήποτε οπτικοακουστικό μέσο του περιχομένου του ΑΜΦΙΒΙΟΝ μόνο εφόσον γίνεται αναφορά στην πηγή.

